

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/32/2021
Identifikačné číslo spisu:	2319010348
Dátum vydania rozhodnutia:	11.05.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2319010348.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a členov senátu JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Petra Kaňu na verejnom zasadnutí konanom 11. mája 2022 v Bratislave, v trestnej veci obvineného H. Z. pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a) Trestného zákona, o dovolaní ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 13. februára 2020, sp. zn. 5To/146/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky s a z a m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Galanta (ďalej tiež „súd I. stupňa“) z 30. októbra 2019, sp. zn. 2T/24/2019, bol obvinený H. Z. uznaný za vinného pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), odsek 2 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- si v presne nezistený deň obstaral žltý kryštalický materiál, ktorý do 15.10.2018 v R. na ulici V. v R. J. bez súpisného čísla ukrýval v puzdre zelenej farby vyrobenom z gumy, v hornej časti uzatvárateľnom na zips, kde sa nachádzalo plastové vrečko obsahujúce žltý kryštalický materiál s hmotnosťou 3.479 mg s priemernou koncentráciou 51,4% hmotnostných metamfetamínu s prímiesou metylsulfonylmetánu (MSM), predstavujúci 45 jednotlivých dávok drogy, v puzdre sa nachádzala aj injekčná striekačka obsahujúca žltý kryštalický materiál s hmotnosťou 7.542 mg s priemernou koncentráciou 52% metylsulfonylmetánu (MSM), predstavujúci 98 bežných jednotlivých dávok drogy, pričom žltý kryštalický materiál bol zaistený pri domovej prehliadke vykonanej dňa 15.10.2018 v J. bez súpisného čísla nachádzajúcej sa v R. na ulici V., pričom metamfetamín je zaradený v zmysle zákona NR SR č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do II. skupiny psychotropných látok,
- hoci bol rozsudkom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 1T/133/14, z 20.5.2015, právoplatným 22.6.2015 uznaný za vinného zo spáchania zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných

látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona.

Za to mu súd I. stupňa podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Zároveň mu podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad na 1 rok.

Krajský súd v Trnave (ďalej tiež „odvolací súd“) na podklade odvolania obvineného rozsudkom z 13. februára 2020, sp. zn. 5To/146/2019, podľa § 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil rozsudok súdu I. stupňa v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 285 písm. c) Trestného poriadku (t. j. pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný), obvineného oslobodil spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta z 12. marca 2019, pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

- si v presne nezistený deň obstaral žltý kryštalický materiál, ktorý do 15.10. 2018 v R. na ulici V. v R. J. bez súpisného čísla ukrýval v puzdre zelenej farby vyrobenom z gumy, v hornej časti uzatvárateľnom na zips, kde sa nachádzalo plastové vrecko obsahujúce žltý kryštalický materiál s hmotnosťou 3.479 mg s priemernou koncentráciou 51,4% hmotnostných metamfetamínu s prímiesou metylsulfonfylmetánu (MSM), predstavujúci 45 jednotlivých dávok drogy, v puzdre sa nachádzala aj injekčná striekačka obsahujúca žltý kryštalický materiál s hmotnosťou 7.542 mg s priemernou koncentráciou 52% metylsulfonfylmetánu (MSM), predstavujúci 98 bežných jednotlivých dávok drogy, pričom žltý kryštalický materiál bol zaistený pri domovej prehliadke vykonanej dňa 15.10.2018 v J. bez súpisného čísla nachádzajúcej sa v R. na ulici V., pričom metamfetamín je zaradený v zmysle zákona NR SR č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do II. skupiny psychotropných látok,

- hoci bol rozsudkom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 1T/133/14, z 20.5.2015, právoplatným 22.6.2015 uznaný za vinného zo spáchania zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona.

* * *

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu (Krajského súdu v Trnave) podala dovolanie ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej tiež „ministerka spravodlivosti“ alebo „dovolateľka“) z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

V písomnom odôvodnení dovolania uviedla, že rozhodnutie krajského súdu a jeho spôsob hodnotenia dôkazov nie sú založené na prísnom logickom úsudku, ku ktorému by súd dospel na podklade starostlivého posúdenia každého vykonaného dôkazu z hľadiskajeho prípustnosti, závažnosti a vierohodnosti tak, ako to vyžaduje § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Podľa názoru krajského súdu nebolo v konaní dostatočne preukázané, že drogy, ktoré sa našli v obydlí matky obvineného, patrili práve jemu. V tomto smere súd poukázal na výpoveď obvineného, ktorý uviedol, že „bol na návšteve u svojej matky, kde chytil do rúk puzdro s drogami, v dôsledku čoho na ňom zanechal svoje odtlačky“, avšak podľa krajského súdu „uvedené nemusí nevyhnutne znamenať, že nájdené drogy s odtlačkami obvineného patrili práve jemu“. Krajský súd z toho vyvodil, že v predmetnej veci neexistoval žiaden jednoznačný, priamy, nespochybniteľný a inými dôkazmi podporovaný dôkaz, ktorý by bez najmenších pochybností dokazoval, že skutok spáchal obvinený, a preto s poukazom na zásadu in dubio pro reo obvineného podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku spod obžaloby oslobodil.

V tej súvislosti vyjadrila názor, že jednoznačným, priamym, nespochybniteľným a inými dôkazmi

podporovaným dôkazom preukazujúcim vinu obvineného, je znalecký posudok Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ (ďalej len KEÚ PZ), odboru prírodovedného skúmania a kriminalistických analýz ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2018/12922 (č. l. 96). Závery tohto znaleckého posudku jednoznačne potvrdili existenciu DNA obvineného na zaistenej stope, a to nie len na puzdre, ale aj na injekčnej striekačke a plastovom vrecku, v ktorých sa nachádzal metamfetamín, a na hygienickej vreckovke uložennej v puzdre. Navyše z predchádzajúceho odsúdenia obvineného, konkrétne Okresného súdu Galanta, sp. zn. 1T/133/2014 vyplýva, že obvinený bol užívateľom metamfetamínu. Z obsahu znaleckého posudku MUDr. V. S. z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria č. XX/XXXX (č. l. 109) dokonca vyplýva, že ním aj naďalej je.

Nestotožnila sa so záverom krajského súdu, že odtlačky obvineného na nájdenom puzdre a drogách nemusia nevyhnutne znamenať, že drogy patrili práve obvinenému. Samotný fakt, že na zaistených drogách bol zaistený DNA profil obvineného, je jednoznačným a nespochybniteľným dôkazom, že to bol práve obvinený, ktorý s drogami manipuloval, a teda ich mal po určitú dobu vo faktickej držbe a dispozícii. Túto skutočnosť potvrdzuje aj ďalší dôkaz, znalecký posudok KEU PZ ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2018/14304, ktorý potvrdil z vykonaných sterov prítomnosť metamfetamínu na rukách obvineného.

Pokiaľ ide o výpovede obvineného a jeho matky, tieto sa vo viacerých bodoch rozchádzajú. Obvinený na hlavnom pojednávaní 3. júla 2019 uviedol, že počas návštevy u matky na stole videl zelené puzdro, ktoré chytil do ruky, otvoril ho, lebo si myslel, že sú tam peniaze. Vybral obsah puzdra, bola to striekačka s drogami, puzdro zavrel a položil naspäť na stôl. Matke povedal, aby to dala preč. Svedkyňa - matka obvineného uviedla, že obvinený vzal do ruky iba samotné puzdro, pozrel na jeho obsah (jeho obsah nevyberal), puzdro zavrel a vrátil ho späť na stôl. Taktiež uviedla, že drogy patrili jej. Toto tvrdenie svedkyne však vylučujú výsledky znaleckého posudzovania.

Zo záverov znaleckého posudku KEU PZ, ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2018/12922, jasne vyplýva, že svedkyňa je vylúčená ako pôvodca biologického materiálu zaisteného z puzdra, injekčnej striekačky i plastového vrečka s obsahom metamfetamínu nájdených pri domovej prehliadke. Nepravdepodobné je aj jej tvrdenie, že zaistené drogy v puzdre kúpila za sumu 150,-€. V zmysle odborného vyjadrenia však vyplýva, že predmetné množstvo drogy v Trnavskom kraji predstavovalo hodnotu v čase zaistenia od 275,52,-€ až 495,94,-€. Svedkyňa však uviedla, že poberá dôchodok vo výške 200,-€. Tvrdenie svedkyne k absencii jej DNA na puzdre, že „keďže mala boľavé ruky, mala ich obviazané a mala aj rukavice“, je v rozpore so zápisnicou o prehliadke tela z 15. októbra 2018, ktorá bola vykonaná ihneď po zaistení drog. V zápisnici však takéto údaje absentujú. Vzhľadom k týmto skutočnostiam možno dospieť k záveru, že zaistené drogy patrili práve obvinenému. Okresný súd, ale aj krajský súd, preto správne vyhodnotili jej výpoveď ako účelovú, v snahe pomôcť synovi.

Pokiaľ krajský súd neuveril výpovedi svedkyne, že drogy patrili jej a obvinený ich iba náhodou našiel na stole v jej obydli, potom logicky nemohol uveriť ani obsahovo takmer totožnej výpovedi samotného obvineného. Z rozhodnutia okresného súdu nevyplýva, ako to tvrdí krajský súd, že okresný súd oprel rozhodnutie o vine obvineného o fakt, že obvinený bol už v minulosti trikrát odsúdený za drogovú trestnú činnosť. Okresný súd poukázal na predošlé odsúdenie obvineného za drogovú trestnú činnosť za účelom vyvrátenia jeho tvrdenia, že „žiadne drogy v živote nemal“. Okresný súd týmto vytvoril podklad pre vyhodnotenie výpovede obvineného za účelovú a nevierohodnú. Taktiež je potrebné poukázať na fakt, že predchádzajúci skutok, za ktorý bol odsúdený, sa stal na takmer identickom mieste ako v predmetnej veci posudzovaný skutok, pričom ani v tom čase nebol na tej adrese (V. M. XXX/XX) prihlásený k trvalému ani prechodnému pobytu. Predchádzajúce odsúdenie obvineného za drogovú trestnú činnosť teda okresný súd rozhodne nepokladal za kľúčový dôkaz, ale išlo o podporný dôkaz.

Taktiež je irelevantné, že obvinený nie je prihlásený na trvalý alebo prechodný pobyt na ulici V. M. v R., kde boli nájdené drogy. Z obsahu spisu vyplýva, že matka obvineného býva v „čiernej stavbe“, resp. prístavbe pri nájomných bytoch v tzv. cigánskom gete na V. ulici v R., a to spolu s päťročným vnukom. Pracovníčka Mestského úradu R. pri preverovaní na úrade uviedla, že číselné označenie týchto bytov je

len orientačné, označenie absentuje aj v liste vlastníctva. Pri opakovaných kontrolách uvedených bytovsa v nich nachádzajú aj osoby, ktoré tam nemajú nahlásený trvalý ani prechodný pobyt. Jednotlivé byty sú navzájom prepojené, takže de facto sa nachádzajú „všetci všade“. V zmysle tejto skutočnosti, ak aj boli v jednom z týchto bytov políciou nájdené drogy, nemožno vychádzať z premisy, že drogy automaticky patria tej osobe, ktorá je v danom prípade oficiálne prihlásená k pobytu. Aj z tohto dôvodu orgány činné v trestnom konaní ihneď po vykonaní domovej prehliadky a nájdení drog odobrali podozrivým osobám vzorky biologického materiálu. V čase vykonávania domovej prehliadky u matky obvineného sa obvinený nachádzal vo vedľajšom byte u strýka jeho družky E. R..

Krajský súd rozhodol v zmysle zásady in dubio pro reo. Predmetnú zásadu je možné v trestnom konaní použiť iba za situácie, ak existujú vážne pochybnosti o vine obvineného. Nie je možné chápať pod pochybnosťami akékoľvek nezrovnalosti v dokazovaní, ktoré nemajú k posudzovanej veci relevantný význam. Naopak, musí ísť o také rozumné a dôvodné pochybnosti, pre existenciu ktorých nemožno spoľahlivo uznať obvineného vinným. Krajský súd sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, ako sa dostala DNA obvineného na puzdro s drogami a ani logicky nevysvetlil vznik jeho pochybností o tom, že nájdené puzdro patrilo práve obvinenému, preto nemožno súhlasiť s názorom, že v predmetnej veci neexistuje žiadny jednoznačný, priamy a nespochybniteľný dôkaz o tom, že skutok spáchal obvinený. Práve naopak, medzi takéto dôkazy možno zaradiť znalecké posudky KEU PZ o prítomnosti DNA obvineného na zaistených drogách a predmetoch, ako aj prítomnosť metamfetamínu na rukách obvineného. Vzhľadom na to, že matka obvineného bola znaleckým skúmaním vylúčená ako pôvodca biologických stôp na zaistených drogách a veciach a prítomnosť DNA inej osoby ako obvineného nebola zistená, možno dospieť k záveru, že drogy patrili obvinenému. Krajský súd vo svojom oslobodzujúcom rozhodnutí neuviedol žiadne rozumné a logické zdôvodnenie pochybností o jeho vine.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že spôsob hodnotenia dôkazov krajským súdom a jeho úvahy v odôvodnení jeho oslobodzujúceho rozsudku nie sú založené na prísnom logickom úsudku, ku ktorému by mal súd dospieť na podklade starostlivého posúdenia každého vykonaného dôkazu z hľadiska jeho prípustnosti, závažnosti a vierohodnosti tak, ako to vyžaduje § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Navrhla preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 13. februára 2020, sp. zn. 5To/146/2019, bol porušený zákon v ustanovení § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a) Trestného zákona, § 2 ods. 10, ods. 12, § 321 ods. 1 písm. b), § 285 písm. c) Trestného poriadku v prospech obvineného H. Z., podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok odvolacieho súdu (Krajského súdu v Trnave) zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Trnave, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

* * *

K dovolaniu ministerky spravodlivosti sa prostredníctvom obhajcu písomne vyjadril obvinený uvádzajúc, že dovolanie je vo svojej podstate odôvodnené poukazom na nesprávne vyhodnotenie dôkazov druhostupňovým súdom, pričom dovolateľka poukazuje predovšetkým na dôkaz - prítomnosť DNA obvineného na puzdre, plastovom vrecku a injekčnej striekačke, kde boli nájdené drogy, z čoho má vyplývať, že drogy patrili jemu (obvinenému). S takýmto záverom však nemožno súhlasiť. Záver o vine obvineného nie je možné urobiť len s poukazom na jeden nepriamy dôkaz. K usvedčeniu obvineného, pri absencii priameho dôkazu, by bolo potrebných viacero nepriamych dôkazov, pretože nepriamy dôkaz má svoju hodnotu len v spojení s inými dôkazmi.

Nepriame dôkazy musia na preukázanie viny tvoriť vo svojom súhrne logickú, ničím nenarušenú a uzatvorenú sústavu vzájomne sa dopĺňajúcich, a na seba nadväzujúcich nepriamych dôkazov, ktoré vcelku zhodne a spoľahlivo dokazujú určitú skutočnosť, a ktoré sú v takom príčinnom vzťahu k dokazovanej skutočnosti, že z nich je možné vyvodiť len jeden jediný záver a súčasne vylúčiť možnosť iného záveru. Nepriame dôkazy vedúce k dôvodnému podozreniu voči obvinenému, ktoré však

nevyklučujú reálnu možnosť, že páchatelom trestného činu mohla byť aj iná osoba, nie sú dostatočným podkladom pre uznanie viny obvineného. Keďže v jeho prípade nie je možné vylúčiť možnosť iného záveru, konkrétne že DNA sa na vyššie uvádzané predmety dostala tak, ako uvádza svedkyňa aj on (obvinený), prípadne aj celkom inak, rozhodnutie napadnuté dovolaním je správne. Na tomto nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že na rukách obvineného boli nájdené stopy pervitínu, pretože sekundárnu kontamináciu rúk obvineného nemožno vylúčiť a taktiež sa nedá určiť, či kontaminácia pochádza práve z nájdených drog.

Závery dovolateľky vyvedené z výpovede svedkyne Y. Z. s poukazom na rozpor so zápisnicou o prehliadke tela z 15. októbra 2018 sú len domnienkou dovolateľky, on v tomto žiadny rozpor nevidí, absencia vyjadrenia svedkyne pri prehliadke tela alebo absencia nejakej informácie, ktorá v zápisnici chýba neznamená, že výpoveď svedkyne je nepravdivá, navyše táto skutočnosť ani nebola rozhodujúca pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Taktiež nemožno vychádzať zo zápisnice o zadržaní vo vzťahu k vyjadreniam obvineného, toto nie je možné ako dôkaz vôbec používať.

V danej veci je podstatným, že popiera spáchanie skutku a na jeho odsúdenie chýba priamy dôkaz alebo reťaz nepriamych dôkazov, ktoré by viedli iba k jedinému záveru o jeho vine. Navrhol preto dovolanie ministerky spravodlivosti odmietnuť.

* * *

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Trestného poriadku), na podnet oprávnenej osoby (§ 369 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) a že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku).

Najvyšší súd pripomína, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytykaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012 - I.).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

Dovolací súd za účelom prerokovania dovolania ministerky spravodlivosti vykonal 11. mája 2022 verejné zasadnutie, konajúc v prítomnosti obhajcu obvineného, v neprítomnosti samého obvineného na jeho výslovnú žiadosť, v prítomnosti prokurátorky a poverenej zástupkyne dovolateľky, konštatujúc v sumáre, že dovolateľka zotrvala na podanom dovolaní a jeho dôvodoch, s ktorými sa stotožnila i prokurátorka, na strane druhej obvinený prostredníctvom obhajcu zotrval na dôvodoch jeho písomného vyjadrenia k dovolaniu.

* * *

Z pohľadu vecného posúdenia dovolania je namieste zdôrazniť, že dovolateľka - ministerka spravodlivosti využila právo podať dovolanie z dôvodu, Trestným poriadkom zverenému výlučne ministrovi spravodlivosti, uvedenému v § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku minister spravodlivosti podá dovolanieaj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Z § 371 ods. 3 Trestného poriadku ministrovi spravodlivosti vyplývajú dve alternatívy pochybení, ktoré má oprávnenie v rámci tohto dovolacieho dôvodu namietat' (tak v prospech, ako aj v neprospech obvineného) a síce, že na podklade dôkazov vykonanými súdom alebo súdmi (oboch inštancii) v pôvodnom konaní, nebol dostatočne zistený skutkový stav alebo, že závažným spôsobom boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť náležité zistenie skutkového stavu.

V posudzovanom prípade ministerka spravodlivosti v dovolaní uplatnila výlučne prvú z uvedených alternatív, t. j. že dovolaním napadnuté právoplatné rozhodnutie - konkrétne oslobodzujúci rozsudok odvolacieho súdu vychádza zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený.

Pri posúdení „správnosť zistenia skutkového stavu“, zužujúco k otázke viny [pretože v trestnom konaní v tom najširšom zmysle prichádza do úvahy dokazovanie, a tým zisťovanie skutkového stavu aj k mnohým iným otázkam (čo sa dokazuje v trestnom konaní, aj to len demonštratívnym výpočtom, upravuje § 119 ods. 1 Trestného poriadku)],je potrebné uvedomenie si, že primárnym predmetom trestného konania je „skutok“a „skutkový stav“ predstavuje súhrn informácií o tomto skutku (nie akomkoľvek ale len), o ktorom existuje podozrenie, že ho spáchala konkrétna osoba, ktorá ním naplnila znaky konkrétného trestného činu upraveného v Trestnom zákone (teda nejde o súhrn akýchkoľvek, ale len trestnoprávne relevantných informácií).

Skutkový stav sa zisťuje v trestnom konaní v procese dokazovania prostredníctvom dôkazov (ako nositeľov trestnoprávne relevantných informácií).

Aj v konaní pred súdom, pri rozhodovaní súdu o vine (opäť zužujúco), skutkový stav predstavuje súhrn objektívne existujúcich informácií, ktorých nositeľom sú dôkazy, ktoré boli súdom vykonané.

Osobitnou otázkou je potom otázka interpretácie týchto dôkazov súdom v procese hodnotenia dôkazov. Výsledok hodnotenia dôkazov predstavuje záver súdu k podstatným skutkovým okolnostiam primárne v intenciách ich existencie/neexistencie (ich dokázania/nedokázania).

Výsledok hodnotenia dôkazov je tak záverom súdu k jednotlivým trestnoprávne relevantným informáciám vo vzťahu ku skutku, ktorý je predmetom konania, z pohľadu dokázania alebo nedokázania konkrétnych skutkových okolností, ktoré ho tvoria - sú súčasťou skutkového deja, ktorý je jeho podstatou.

Námietky proti hodnoteniu dôkazov súdom sú tak de facto námietkami proti spôsobu interpretácie trestnoprávne relevantných informácií súdom, ktorých podstata spočíva v tvrdení a zdôvodnení (v argumentácii) nesprávnosti takej interpretácie a predostretí vlastnej interpretácie dôkazov s prezentáciou (od nej sa odvíjajúcej) iných záverov, než ku ktorým dospel súd.

Podľa § 2 ods. 10 vety prvej Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav vecí, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Už z citovanej časti § 2 ods. 10 Trestného poriadku je zrejmé, že zisťovanie skutkového stavu nie je zverené súdu, ale orgánom činným v trestnom konaní - podľa § 10 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní sú prokurátor a policajt.

Uvedené ustanovenie vyjadruje zásadu (trestného konania) „zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností“, ktorá v konaní pred súdom, pokiaľ sa konaná na základe obžaloby, zaťažuje prokurátora ako nositeľa dôkazného bremena vo vzťahu k obžalobe, v zmysle ťarchy preukázania že skutok, ktorý je predmetom obžaloby sa stal, je trestným činom, spáchal ho obvinený na ktorého obžalobu podáva, pričom neexistujú zákonné prekážky brániace uznaniu jeho viny (odsúdeniu) za trestný čin [zákonne vyjadrené primárne ako dôvody na zastavenie trestného stíhania, eventuálne ako dôvody oslobodenia spod obžaloby (§ 285 Trestného poriadku)].

Toto ustanovenie v sebe súčasne obsahuje aj vyjadrenie kontradiktórnosti konaniapred súdom v tom, že nie je to súd kto má zisťovať iniciatívne skutkový stav (bez dôvodných pochybností), ale prokurátor ako nositeľ dôkazného bremena je povinný súdu navrhovať a predkladať dôkazy na podporu tvrdení uvádzaných v obžalobe, pri zachovaní práva protistrany (obvineného, resp. po prijatí obžaloby určením termínu hlavného pojednávania obžalovaného) brániť sa voči obžalobe vlastnými dôkaznými návrhmi, resp. ním predkladanými dôkazmi, aby tak bola zachovaná podstata princípu kontradiktórnosti, ktorým je súboj proti sebe stojacich strán, právne rovných, voči ktorým je úlohou súdu zabezpečiť rovnosť ich zbraní a spravodlivý proces.

Hoci Trestný poriadok v § 2 ods. 11 vete prvej súdu umožňuje vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhli, možnosť ingerencie súdu do procesu dokazovania v rámci princípu kontradiktórnosti je nevyhnutné interpretovať ako možnosť výnimočnú a podpornú vo vzťahu k potrebe zodpovedania tých otázok, ktoré v procese dokazovania vyvstali a sú nevyhnutné pre ďalší procesný postup alebo rozhodnutie súdu, a vo vzťahu ku ktorým preto nemožno akceptovať dôkazne návrhovú pasivitu strán, avšak nemožno ju vykladať ako možnosť súdu vlastnou dôkaznou iniciatívou nahrádzať pasivitu strán pri navrhovaní alebo predkladaní dôkazov v podstatných otázkach dokazovania objasňovaného skutku, ktorou by došlo k napomáhaniu jednej zo strán na úkor protistrany a tým k porušeniu princípu rovnosti zbraní.

Vychádzajúc z uvedeného, súd rozhodujúci o vine obžalovaného nie je v postavení orgánu, ktorého úlohou je iniciatívne zisťovať skutkový stav (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku), ale je v postavení authority, ktorá vo vyššie vymedzenom rámci dokazovania, ako garant jeho zákonnosti, je povinná zabezpečiť spravodlivý proces a pred ním vykonané dôkazy následne vyhodnotiť (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku), a pokiaľ neprichádzajú do úvahy iné procesné eventuality skončenia trestného stíhania, na ich podklade rozhodnúť o vine obžalovaného, vo vzťahu ku skutku obžaloby, a to oslobodzujúcim alebo odsudzujúcim výrokom. Zisťovanie skutkového stavu súdom je preto nevyhnutné vnímať v týchto intenciách.

Súd, dospievajúc v procese hodnotenia dôkazov k odsudzujúcemu výroku, na podklade vykonaného dokazovania sám formuluje skutkový stav, ako výsledok ním vykonaného hodnotenia (vlastnej interpretácie) dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, ktorý nachádza svoj odraz v tzv. skutkovej vete (výroku o vine).

Z oslobodzujúceho výroku naproti tomu síce možno zistiť dôvod oslobodenia obžalovaného spod obžaloby v zmysle § 285 Trestného poriadku, avšak vzhľadom k tomu, že k oslobodeniu dochádza vždy pre skutok obžaloby, nejde o skutok, ktorý odzrkadľuje súdom zistený skutkový stav, ako výsledok ním vykonaného hodnotenia dôkazov, a to minimálne v rovine tých súdom zistených okolností, pre ktoré obžalovaného oslobodzuje spod obžaloby.

Skutočnosti, ktoré súd vo svojom (dôkazy) hodnotiacom závere považoval vo vzťahu ku skutku obžaloby za preukázané, v oslobodzujúcom výroku (na rozdiel od výroku odsudzujúceho, v ktorom sú formulované v jeho tzv. skutkovej vete), okrem označenia zákonného oslobodzujúceho dôvodu (podľa § 285 Trestného poriadku), svoj odraz nenachádza a tieto sú konkrétne zistiteľné výlučne z odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd formuluje vlastné úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení dôkazov (§ 268 ods. 1 Trestného poriadku).

Z pohľadu dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3, Trestným poriadkom zverenie ministrovi spravodlivosti, tak „nesprávnosť zistenia skutkového stavu v podstatných okolnostiach, z ktorého súd pri rozhodnutí vychádzal“ nemožno vyvodzovať z toho, že orgány činné v trestnom konaní (policajt a prokurátor) nezistili skutkový stav v prípravnom konaní v súlade s § 2 ods. 10 Trestného poriadku ani z neunesenia dôkazného bremena prokurátorom v súdnom konaní, pretože ide o procesné úlohy zaťažujúce tieto orgány (nie súd), z nesplnenia ktorých preto nemožno vyvodzovať nesprávnosť (chybnosť) súdneho rozhodnutia a preto aj naplnenie uvedeného dovolacieho dôvodu. Inak vyjadrené, nedostatky v činnosti orgánov činných v trestnom konaní nemôžu spôsobovať nesprávnosť súdneho rozhodnutia.

Rovnako tak nesprávnosť zistenia skutkového stavu súdom si nemožno zamieňať so stavom dôkaznej núdze vo vzťahu k akejkoľvek trestnoprávne relevantnej otázke, bez ohľadu na to, či stav dôkaznej núdze existuje aj po vykonaní všetkých dostupných dôkazov spôsobilých odstrániť pochybnosti alebo spornosť v danej otázke, alebo je dôsledkom nevykonania všetkých takých dôkazov, t. j. aj takých, ktoré objektívne síce vykonanébyť mohli, avšak vykonané neboli len z dôvodu dôkazne návrhovej pasivity strán.

Pokiaľ ku skutku obžaloby je v kontradiktórnom procese nositeľom dôkazného bremena prokurátor, potom nemožno vylúčiť a treba sa zmieriť i s eventualitou, že oslobodzujúci verdikt súdu môže byť aj dôsledkom nezabezpečenia a/alebo nenavrhnutia vykonania takých dôkazov, ktoré zabezpečené alebo navrhnuté súdu neboli, hoci byť mohli, kedy oslobodzujúci výrok je len dôsledkom absencie ich predloženia alebo dôkazného návrhu adresovanému súdu, t. j. len dôsledku dôkaznej pasivity nositeľa dôkazného bremena, pre ktorú na také dôkazy nemohol súd prihliadať pri posúdení viny obžalovaného.

Dovolacia námietka (ak má byť úspešná) spočívajúca na tvrdení dovolateľa (ministra spravodlivosti) o „pochybení súdu v tom, že tento vychádzal pri rozhodovaní z nesprávne zisteného skutkového stavu“ tak nemôže mať svoj argumentačný podklad v nedostatkoch zistenia skutkového stavu v činnosti orgánov činných v trestnom konaní alebo v neunesení dôkazného bremena prokurátorom, pretože takýto prístup by v sebe umožňoval prostredníctvom dovolania zvrátiť (zrušiť) súdne rozhodnutie bez zistenia akéhokoľvek pochybenia súdu, čo nemožno hodnotiť ako logické.

Opodstatnenosť dovolacieho dôvodu spočívajúceho v tom, že súd vychádzal pri rozhodovaní z nesprávne zisteného skutkového stavu preto treba nachádzať v pochybeniach súdu.

Do úvahy primárne prichádza nesprávnosť zisteného skutkového stavu z dôvodu neúplnosti jeho zistenia, ako dôsledku nevykonania dôkazov, ktoré súd ku skutku ako predmetu konania vykonať mal a mohol. V takom prípade podstata dovolacej námietky spočíva v dožadovaní sa vykonania takých dôkazov za účelom úplného, a tým aj správneho zistenia skutkového stavu. Do úvahy tak prichádzajú prípady nevykonania stranami navrhovaných dôkazov, resp. odmietnutia ich vykonania (§ 272 ods. 2 Trestného poriadku), hoci v kontexte iných vykonaných dôkazov ide (alebo existuje dôvodný predpoklad, že môže ísť) o dôkazy spôsobilé objasniť dôkazne relevantnú otázku, ktorá tak zostala

neobjasnená (sporná). V prípadoch, ako je posudzovaný, tak do úvahy prichádza napr. procesná situácia, v ktorej súd dospel k oslobodzujúcemu výroku po tom, ako odmietol vykonať taký prokurátorom navrhovaný dôkaz, ktorý smeroval k objasneniu podstatnej skutkovej okolnosti, ktorú súd v procese hodnotenia dôkazov vyhodnotil ako spornú a v dôsledku toho aplikoval zásadu *in dubio pro reo*.

Pochybenie súdu v zmysle „vychádzania z nesprávne zisteného skutkového stavu“ môže mať svoj základ aj v nesprávnom hodnotení dôkazov, nezodpovedajúcom kritériám § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Možnosť dovolacieho súdu konštatovať opodstatnenosť dovolacích námietok proti spôsobu hodnotenia dôkazov súdom (súdmi) v pôvodnom konaní však má svoje limity.

Okrem už vyššie uvedených, spočívajúcich v nemožnosti vytýkať súdu, resp. jeho rozhodnutiu nesprávnosť zistenia skutkového stavu ako dôsledku rešpektovania kontradiktórnosti procesu a s ním spojenej značne obmedzenej možnosti ingerencie do procesu dokazovania, je takým limitom aj kasačný princíp, ktorý ovláda dovolacie konanie.

Výsledkom dovolacieho konania, v prípade procesného úspechu dovolateľa, môže byť v zásade zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci príslušnému súdu na jej opätovné prerokovanie. Hoci uvedené neplatí absolútne (bezvýnimovo), vzhľadom na rôznosť procesných variácií k spôsobu rozhodovania v dovolacom konaní predpokladaných v § 386až § 389 Trestného poriadku, právna úprava dovolania v Trestnom poriadku neumožňuje dovolaciemu súdu, aby po zrušení rozhodnutia sám vo veci rozhodol (ako napr. v odvolacom konaní odvolací súd v zmysle § 322 ods. 3 Trestného poriadku).

V zásade tak dochádza k obnoveniu konania, ktoré predchádzalo zrušovanému rozhodnutiu a jeho návratu na jeho konkrétny štádium niektorým zo súdov konajúcich vo veci v pôvodnom konaní (opäť s možnosťou viacerých procesných alternatív).

Podstatou kasačného oprávnenia dovolacieho súdu je tak náprava Trestným poriadkom predpokladaných pochybení súdnych rozhodnutí ich zrušením, bez možnosti vykonania nápravy nesprávneho (a preto zrušovaného) súdneho rozhodnutia nahradením jeho rozhodovacej právomoci vo veci samej, čo v sebe obsahuje predpoklad ďalšieho priebehu konania (okrem výnimky podľa § 389 Trestného poriadku umožňujúcej vrátenie veci do prípravného konania) pred súdom nižšej inštancie. Aj pri viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu a povinnosti vykonať úkony, ktorých vykonanie dovolací súd nariadil (§ 391 ods. 1 Trestného poriadku), je vždy vecou súdu nižšej inštancie, aby s konečným účinkom rozhodol vo veci samej. Nie je vecou dovolacieho súdu autoritatívne prikazovať súdu nižšej inštancie akým konkrétnym spôsobom má vo veci rozhodnúť a dokonca aj v prípadoch, keď povaha pochybenia, pre ktoré dovolací súd rozhodnutie súdu nižšej inštancie zrušil, vo svojej podstate umožňuje len rozhodnutie konkrétnym spôsobom, nie je dovolací súd oprávnený také rozhodnutie urobiť sám.

Vo vzťahu k otázke nesprávneho hodnotenia dôkazov tak dovolací súd je oprávnený vytknúť súdom nižšej inštancie a poukázať na nelogickosť, nejasnosť, neúplnosť, celkovú absenciu alebo vnútornú rozpornosť ich úvah pri hodnotení dôkazov, a to aj vo vzťahu k otázke viny, nie je však oprávnený autoritatívne prikázať súdu nižšej inštancie ako v otázke viny rozhodnúť. Do úvahy prichádzajúcim postupom súdu nižšej inštancie v takom prípade bude buď povinnosť sa so spornými otázkami znovu vysporiadať z pohľadu kvality jeho dôkazy hodnotiace argumentácie obsiahnutej v odôvodnení jeho nového rozhodnutia vo veci, a to prípadne aj po doplnení dokazovania k sporným otázkam, pokiaľ taký postup ich povaha a dôkazná situácia umožňuje alebo vyžaduje.

Naplnením dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, v jeho prvej alternatíve, však nebudú akékoľvek nedostatky odôvodnenia súdnych rozhodnutí, ich prípadné nepresnosti alebo i vnútorná rozpornosť, avšak v periférnych otázkach, ale len také nedostatky úvahovej časti odôvodnenia

v časti hodnotenia dôkazov, ktoré zjavne nezodpovedajú obsahu odôvodnenia rozsudku v § 168 ods. 1 Trestného poriadku alebo uznesenia v § 176 ods. 2 Trestného poriadku buď preto, že celkom absentujú alebo trpia tak vážnymi kvalitatívnymi nedostatkami v zmysle ich nelogickosti, nejasnosti, neúplnosti, vnútornej rozpornosti alebo rozpornosti v kontraste s výsledkami dokazovania, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia možno hodnotiť ako arbitrárne alebo z pohľadu jeho presvedčivosti ústavne neudržateľné.

Medzi opodstatnené dovolacie námietky proti spôsobu hodnotenia dôkazov súdom nižšej inštancie potom nebudú patriť námietky, ktoré svojou povahou sú len prezentáciou vlastného hodnotenia dôkazov zo strany dovolateľa spôsobom odlišným od ich hodnotenia súdom, založenom na vlastnom vnútornom presvedčení, že dôkazy hodnotiace úsudky súdu sú nesprávne, hoci spôsob hodnotenia dôkazov obsiahnutý v odôvodnení rozhodnutia súdom netrpí vyššie uvedenými zásadnými nedostatkami a súčasne záver, ku ktorému súd vo svojich úvahách dospel - z pohľadu objemu a kvality vykonaných dôkazov, z ktorých vychádzal a vychádzať mohol - možno hodnotiť z do úvahy prichádzajúcich alternatív ako možný.

* * *

Aplikujúc tieto východiská na posudzovaný prípad, namieste je zdôrazniť, že dovolateľka sa v dovolacom konaní domáha v skutočnosti len iného spôsobu hodnotenia dôkazov než ktoré vykonal odvolací súd, dovolávajúc sa nesprávnosti jeho záveru v otázke, že nebolo dokázané, že žalovaný skutok spáchal obvinený [§ 285 písm. c) Trestného poriadku].

Z dovolania je zrejmé, že dovolateľka nevytýka odvolaciemu súdu neúplne zistený skutkový stav ale len nesprávne zistený skutkový stav odvolacím súdom, ako dôsledok jeho nesprávneho hodnotenia dôkazov v otázke či nimi bolo alebo nebolo dokázané, že súdený skutok spáchal (práve) obžalovaný a v konkrétnostiach nesprávne použitie zásady in dubio pro reo (v pochybnostiach v prospech obvineného), pokiaľ odvolací súd dospel k záveru o pochybnostiach v uvedenej otázke, čo ho viedlo k zrušeniu odsudzujúceho rozsudku súdu I. stupňa z podnetu odvolania obžalovaného a k oslobodeniu ho spod obžaloby.

Dovolateľka tak sama nenavrholá akýkoľvek dôkaz, ktorý v pôvodnom konaní vykonaný byť mal a mohol, keď len chybným postupom súdov v pôvodnom konaní (napr. bezdôvodným odmietnutím jeho vykonania) nimi vykonaný nebol.

V tomto smere namietala len logiku úvah, ktorými sa odvolací súd spravoval - obsiahnutých v odôvodnení jeho zrušujúceho a (súčasne) oslobodzujúceho rozsudku -pri hodnotení dôkazov vykonaných súdom I. stupňa v otázke, že nebolo dokázané, že súdený skutok spáchal obvinený a v uvedenom zmysle napáda de facto odôvodnenie tohto rozsudku z pohľadu náležitostí odôvodnenia v zmysle § 168 ods. 1 Trestného poriadku, najmä v zmysle požiadavky na presvedčivosť argumentácie.

Z pohľadu zákonnej požiadavky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku sa nepochybne dovoláva (iného) hodnotiaceho záveru k otázke viny, ktorý by zásadne ovplyvnil postavenie obvineného, v pôvodnom konaní oslobodeného spod obžaloby, pokiaľ by v obnovenom procese došlo k uznaniu jeho viny, ktorého sa dovolateľka dožaduje.

* * *

Z dôkazného stavu v posudzovanej veci v rekapitulácii vyplývajú nasledovné relevantné skutočnosti:

Obvinený počas prípravného konania využil svoje právo nevypovedať. Právo odoprieť vypovedať využila aj svedkyňa - matka obvineného Y. Z..

Obvinený tak vypovedal až na hlavnom pojednávaní 3. júla 2019, kedy vo svojej výpovedi v podstate potvrdil, že v deň zaistenia metamfetamínu bol aj v byte jeho matky, hoci trvale ho neužíval. Rovnako

potvrdil kontakt s vecami, v ktorom sa nachádzal zaistený metamfetamín spôsobom, že zelené puzdro u matky videl na stole, chytil ho do ruky, otvoril ho lebo si myslel, že sú tam peniaze, ale bola tam striekačka s drogami, preto puzdro zavrel a položil na stôl. Ako sa mu dostal pervitín na ruky povedať nevie, on drogy v ruke nemal. Na otázku prokurátora, čo urobil po otvorení puzdra odpovedal, že vybral obsah puzdra keď videl, že sú to drogy, dal to naspäť a puzdro zavrel a vrátil na stôl.

Svedkyňa - matka obvineného Y. Z. na hlavnom pojednávaní 30. októbra 2019 potvrdzovala alibi obvineného spôsobom, že drogy boli jej, syn ju prišiel navštíviť, lebo bola chorá, pričom puzdro s drogami mala na stole. Syn toto puzdro zobral do ruky, pozrel sa na to a potom zavrel a vrátil na stôl. Potom od nej odišiel a ona puzdro schovala do vankúša, ale potom prišla polícia, ktorá to našla. V tom čase bola doma sama. Povedala im, že sú to drogy, oni ju zadržali. To, že drogy sú jej nepovedala, lebo sa bála. Mala ich preto, aby si privyrobila k dôchodku. Vtedy mala drogy prvý raz. Keď drogy schovávala do vankúša, mala boľavé ruky, ktoré mala obviazané a mala aj rukavice.

Znaleckým dokazovaním [KEÚ PZ, ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2018/12922 (č. l. 96-98)] bolo zistené, že na zelenom puzdre, injekčnej striekačke, plastovom vrecku aj hygienickej vreckovke bola zaistená DNA zhodná s majoritným DNA profilom obvineného. Y. Z. bola predmetným posudkom vylúčená ako pôvodca majoritnej časti biologického materiálu z vyššie uvedených vecí.

Zo záverov psychiatrického znaleckého posudku vo vzťahu k obvinenému [č. XX/XXXX (č. l. 109-126)] možno zistiť, že obvinený je užívateľom pervitínu, čo aj sám priznáva (č. l. 121).

Znaleckým dokazovaním [KEÚ PZ, ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2018/14304] bola potvrdená prítomnosť stôp metamfetamínu na oboch rukách obvineného (č. l. 131).

Hoci v rámci takéhoto dôkazného stavu súd I. stupňa uznal obvineného za vinného, Krajský súd v Trnave z podnetu odvolania obvineného podľa § 321 písm. b) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok súdu I. stupňa v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvineného podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby, v podstate argumentujúc tým, že

- skutočnosti, ktoré okresný súd považuje za preukázané sú v rozpore so správnym hodnotením dôkazov ... dôkazy, o ktoré oprel svoje rozhodnutie, nevylúčili pochybnosti o vine obžalovaného ... Dôkazy vykonané v konaní nevedú k logickému, jednoznačnému a nespochybniteľnému záveru, že skutok spáchal jedine obžalovaný (obvinený) ... krajskému súdu nie je zrejmé, na základe akých skutočností dospel okresný súd k záveru, že ... drogy nájdené počas domovej prehliadky v priestoroch slúžiacich na bývanie jeho matky patria obžalovanému. Dokazovaním vykonaním na hlavnom pojednávaní nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že ... drogy nájdené v rámci domovej prehliadky mu jednoznačne patrili ... síce uviedol, že bol na návšteve u svojej matky a puzdro s drogami chytil do ruky, v dôsledku čoho na ňom zanechal svoje odtlačky, avšak uvedené nemusí nevyhnutne znamenať, že nájdené drogy ... patrili práve jemu, nakoľko toto nie je potvrdené ďalšími na to nadväzujúcimi dôkazmi. Úvahy okresného súdu a jeho závery o vyhodnotení výpovede matky obžalovaného - svedkyne Y. Z. ako účelové s cieľom pomôcť obžalovanému sú síce správne, avšak na závere, že žiadne iné usvedčujúce dôkazy v konaní proti obžalovanému zabezpečené neboli, nič nezmenia. V konaní pred okresným súdom nebol produkovaný taký súhrn dôkazov, ktoré by jednoznačne a nepochybné usvedčovali obžalovaného zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Okresný súd rozhodnutie o vine oprel iba o skutočnosť, že obžalovaný bol v minulosti odsúdený pre drogovú trestnú činnosť a tiež o úvahu, že keďže predal svoj byt v Bratislave, zdržiaval sa v dome svojej matky. Tieto skutočnosti však nie sú objektívne dostačujúce pre rozhodnutie o vine. Absentujú akékoľvek ďalšie dôkazy o tom, že obžalovaný predmetný skutok spáchal. V tomto smere nepostačovala pre záver súdu o vine obžalovaného skutočnosť, že bol 3 - krát odsúdený pre drogovú trestnú činnosť.

* * *

Dovolací súd na podklade vyššie uvedeného konštatuje, že spor medzi argumentáciou odvolacieho súdu a dovolateľky je vo svojej podstate len v otázke, či súhrn a kvalita dôkazov vykonaných v pôvodnom konaní umožňuje nepochybný záver o tom, že v rámci domovej prehliadky zaistená psychoaktívna látka (metamfetamín) patrila (v zmysle jej zadováženia a prechovávanía) práve obvinenému, resp. či existuje pochybnosť v tejto otázke a nemožno vylúčiť záver, že patrila inej osobe.

Treba pripustiť, že odôvodnenie odvolacieho súdu trpí aj nepresnosťami - neušlo pozornosti dovolacieho súdu, že sa odvoláva na daktyloskopické stopy obvineného na veciach, v ktorých bol zistený metamfetamín, hoci išlo o biologické stopy, z ktorých analýzou DNA bol ako ich pôvodca stotožnený obvinený. Rovnako informácia o troch odsúdeniach obvineného v minulosti z drogovej trestnej činnosti je nekorektná, keď obsahu spisu zodpovedá len jedno také odsúdenie.

Uvedené nepresnosti sú však periférne popri správnej podstate argumentácie odvolacieho súdu, ktorá reálne spočíva v dôraze na absenciu dostatočne uzavretého dôkazného kruhu v otázke dokázania, že to bol nevyhnutne obvinený, kto zaistený metamfetamín zadovážal a prechovával.

Nemožno vytýkať odvolaciemu súdu, že neprijal zjednodušený prístup orgánov prípravného konania k hodnoteniu zaistených dôkazov, ktorý spočíval v dôkaznom uspokojení sa v otázke páchatel'a drogového deliktu s vecným dôkazom in natura - samotnou psychotropnou látkou takto i znalecky vyhodnotenou a znaleckými závermi, že na veciach, v ktorých táto látka bola zaistená, bol biologický materiál obvineného. V spojení so znaleckými závermi, že zo steroz z rúk obvineného vyplynula prítomnosť stôp metamfetamínu a už skôr bol obvinený odsúdený pre drogový delikt.

Namieste je zdôrazniť, že v prípravnom konaní dôkazný stav voči obvinenému nepresahoval vyššie uvedenú kvalitu. Obvinený aj jeho matka ako svedkyňa v procesne použiteľných výpovediach využili právo nevypovedať, resp. odoprieť vypovedať.

V bezprostrednej súvislosti s výkonom domovej prehliadky boli zadržaní ako podozriví tak obvinený, ako aj jeho matka. Orgány prípravného konania boli od začiatku trestného stíhania konfrontovaní s faktom, že zaistená látka (neskôr znalecky stotožnená ako metamfetamín) bola zaistená v obydli užívanom matkou obvineného, nie samým obvineným. Rovnako, ako aj dovolateľka poukazuje na zistenia príslušného mestského úradu k spôsobu užívania inkriminovaného priestoru, šlo o nehnuteľnosť, v ktorej byty sú navzájom prepojené, takže de facto sa nachádzajú „všetci všade“, čo nasvedčovalo vysokej fluktuácii osôb aj v predmetnom byte.

Nepochybnými dôkaznými faktami svedčiacimi v neprospech obvineného je, že :

- v konkrétnom byte bol zaistený metamfetamín (psychotropná látka) a obvinený nepochybne s vecami, v ktorých bol zaistený, do kontaktu došiel (analýza DNA biologického materiálu);
- obvinený došiel aj do kontaktu s metamfetamínom (stery z rúk);
- obvinený je užívateľ metamfetamínu (čo ani sám nepoprel) a
- už v minulosti za drogovú trestnú činnosť bol odsúdený.

Vychádzajúc z týchto dôkazov, konfrontujúc ich jednak s obranou obvineného potvrdzovanou aj svedeckou výpoveďou jeho matky a taktiež so skutkom obžaloby, v ktorej sa obvinenému kladie za vinu zadováženie a prechovávanie inkriminovanej psychoaktívnej látky je namieste uviesť, že v prospech obvineného svedčí, že :

- neboli zabezpečené akékoľvek dôkazy o tom, že by obvinený metamfetamín zadovážal a u svojej matky

prechovával (neboli zistené okolnosti kto, kedy a za akých okolností látku do bytu matky obvineného fyzicky doniesol a uložil na miesto, na ktorom bola zaistená, resp. inak s ňou manipuloval);

- fakt, že sa obvinený dostal do kontaktu s inkriminovanými vecami bez ďalšieho nie je dôkazom o tom, že ich aj zadovážil a prechovával na danom mieste (v byte svojej matky);

- kontaminované stery z rúk obvineného preukazujú kontakt obvineného s bližšie nestotožneným metamfetamínom, nie však jeho kontakt s konkrétnym v danej veci zaisteným metamfetamínom, čo v spojení so zistením (aj jeho vlastným priznaním), že je užívateľom tejto látky ho nevyhnutne príčinne nespája s posudzovaným skutkom;

- obvinený nebol trestne stíhaný v danej veci za užívanie metamfetamínu, ani za drogovú trestnú činnosť spáchanú v minulosti - abúzus metamfetamínu a jeho odsúdenie pre drogový delikt z minulosti predstavujú osobné pomery obvineného, ktoré však nie sú dôkazom ku skutku samému.

Najmä však je potrebné zdôrazniť, že akýmkoľvek spôsobom nebola vyvrátená obrana obvineného, potvrdzovaná svedeckou výpoveďou jeho matky o náhodnom kontakte obvineného s vecami (puzdrom a jeho obsahom), v ktorých bola inkriminovaná látka zaistená.

Bez ohľadu na silu indícií, či už o tom, že zaistený metamfetamín bol fakticky v moci obvineného (ktorý ho mal zadovážiť a prechovávať) a že až v súdnom konaní nastolená obrana obvineného o tom, že malo ísť o drogu jeho matky, ktorá to i potvrdila, môže viesť k úvahám o účelovosti takto nastolenej obrany, využívajúc zo strany obvineného súčasne aj ochotu jeho matky vypovedať v jeho prospech (v prospech syna), dovolací súd v tejto otázke len zvyrazňuje pasivitu obžaloby vo vzťahu k dôkaznému preverovaniu pravdivosti výpovede svedkyne Y. Z. z hlavného pojednávania, tak z hľadiska jej výsluchu, dôkazných návrhov vo vzťahu k jej osobe (napr. k otázke potvrdenia alebo vyvrátenia skutočnosti, že vôbec bola užívateľkou metamfetamínu), ale najmä k prevereniu jej tvrdenia, že jej biologické stopy sa na inkriminovaných veciach nezistili preto, že mala mať (okrem iného) v rozhodnom čase obviazanú ruku (na vysvetlenie, že to jej mohlo pri manipulácii s inkriminovanými vecami zabrániť zanechať na týchto veciach či už daktyloskopické odtlačky alebo inú biologickú stopu, ktoré na nich zistené neboli).

V tejto súvislosti je namieste poukázať na zápisnicu o prehliadke tela svedkyne (č. l. 201) v čase bezprostrednom po vykonaní domovej prehliadky. Bez ohľadu na argumentačnú polemiku medzi dovolateľkou a obvineným o miere významu absencie informácie o obviazanej ruke v zápisnici o prehliadke tela, z tejto zápisnice tiež vyplýva informácia o tom, že z prehliadky tela bola vykonaná fotodokumentácia, ktorá sa však v spise (ako príloha k zápisnici) nenachádza. K zabezpečeniu tejto fotodokumentácie (pokiaľ existuje), resp. aspoň k vykonaniu pokusu o jej zabezpečenie v dôkaznom štádiu, kedy mohla mať pre obžalobu osobitný význam, v zmysle vyvrátenia pravdivosti tvrdenia svedkyne Z. o obviazanej ruke, však nedošlo (čo nemožno pričítať na ťarchu obvinenému).

Tento dôkaz pritom mohol mať podstatne zásadnejší význam pre vyvrátenie obrany samého obvineného (pokiaľ by bola spochybnená pravdivosť výpovede jeho matky), než sú len úvahy o tom, či si reálne mohla vzhľadom na jej príjmy kúpiť metamfetamín za sumu, ktorú uvádzala.

Pokiaľ dovolateľka nachádzala vnútorný rozpor v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu v tom, že ak ani sám odvolací súd neuveril výpovedi svedkyne Z., že droga patrila jej, nie je zrejme prečo potom v tomto zmysle uveril obrane obvineného, uvedenú úvahu odvolacieho súdu dovolací súd vnímal v tom kontexte, že aj odvolací súd si uvedomoval eventualitu účelovosti výpovede tejto svedkyne (takpovediac vlastnou nepravdivou výpoveďou v prospech syna vziať vinu na seba); podstata zdôvodnenia oslobodzujúceho verdiktu však nespočívala v tom, že by obrana obvineného bola preukázaná (a odvolací súd jej uveril), ale v dôraze na absenciu iných než nepriamych dôkazov proti obvinenému v otázke, či zaistený metamfetamín patril práve jemu.

Zásada prezumpcie neviny znamená povinnosť štátu dokázať vinu páchatelovi, nie povinnosť obvineného dokazovať vlastnú nevinu. Ani vyvrátenie obrany obvineného tak v sebe ešte nevyhnutne neobsahuje záver o dokázaní mu viny.

S ohľadom na uvedené skutočnosti nemožno odvolaciemu súdu vytknúť pri posudzovaní dôkazného stavu v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov, že sa priklonil v zmysle dôkazne hodnotiacej zásady in dubio pro reo (odvíjajúcej sa od zásady prezumpcie neviny) k alternatíve hodnotenia vykonaných dôkazov pre obvineného najpriaznivejšej a dôkazný stav vyhodnotil ako neumožňujúci vysloviť nepochybný záver, že zabezpečovateľom a prechováateľom psychotropnej látky v posudzovanom prípade bol práve obvinený s pripustením možnosti, že to mohla byť aj iná osoba.

Uvedený variant hodnotenia dôkazného stavu tak dovolací súd hodnotí ako možný.

Tieto závery v konečnom dôsledku zodpovedajú aj už judikovaným záverom (R 45/2017), podľa ktorých ak minister spravodlivosti využije svoje oprávnenie podať dovolanie podľa § 371 ods. 3 TP pre nesprávne zistenie skutkového stavu v podstatných bodoch na základe vykonaných dôkazov, musí v dovolaní konkretizovať nesprávnosť úvah, ktorými sa súd spravoval pri hodnotení dotknutých dôkazov (§ 168 ods. 1 TP), keďže len taká chyba môže byť v uvedenej situácii podkladom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom. Ak sa dovolateľ obmedzí na výpočet vykonaných dôkazov alebo uvedie len ich vlastné hodnotenie, dovolanie je zrejme nedôvodné [§ 382 písm. c) TP].

Dovolací súd tak konštatuje, že v posudzovanom prípade dovolaním uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku preukázaný nebol, preto dovolanie ministerky spravodlivosti podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.